

dr Dariusz Kuberski

PORADNIK

dla funkcjonariuszy straży gminnych, Policji, Krajowej Administracji Skarbowej

Ujawnianie, ustalanie i tryb postępowania,
w wypadku stwierdzenia naruszenia
praw własności intelektualnej

(stan prawny: wrzesień 2020 r.)

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dr Dariusz Kuberski

PORADNIK

dla funkcjonariuszy straży gminnych, Policji, Krajowej Administracji Skarbowej

Ujawnianie, ustalanie i tryb postępowania,
w wypadku stwierdzenia naruszenia
praw własności intelektualnej

(stan prawny: wrzesień 2020 r.)

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Redakcja i korekta: Ewelina Bąkowska
Opracowanie graficzne: Marek Sikorski

© Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa 2020

Centrum Informacji o Ochronie Własności Przemysłowej

Infolinia: 22 579 05 55

e-mail: Centrum.Kontaktowe@uprp.gov.pl

Faks: 22 579 00 01

www.uprp.gov.pl

ISBN 978-83-65470-67-6

Spis treści

1. Informacje wstępne	5
2. Prawa własności przemysłowej	7
2.1. Czym jest własność przemysłowa?	7
2.2. Instytucje udzielające praw własności przemysłowej chronionych na terytorium Polski	7
3. Znaki towarowe	9
3.1. Definicja znaku towarowego	9
3.2. Kategorie znaków towarowych	9
3.3. Bieg postępowania w sprawie o naruszenie prawa do znaku towarowego	11
3.4. Przepisy karne dotyczące znaków towarowych	16
4. Wzory przemysłowe	20
4.1. Pojęcie wzoru przemysłowego	20
4.2. Przykłady wzorów przemysłowych	21
4.3. Bieg postępowania w sprawie o naruszenie prawa do wzoru przemysłowego	21
4.4. Przepisy karne dotyczące ochrony wzorów przemysłowych	24
5. Prawa autorskie	26
5.1. Bieg postępowania w sprawie o naruszenie praw autorskich	26
5.2. Przepisy karne dotyczące naruszenia praw autorskich	26
6. Straż gminna	28
6.1. Zakres kompetencji strażnika gminnego – najważniejsze przepisy	28
6.1.1. Czynności strażnika gminnego w wypadku ujawnienia przestępstwa – uprawnienia procesowe	28
6.1.2. Zabezpieczanie i tryb postępowania z dowodami rzeczowymi	30
6.2. Współdziałanie straży gminnych z instytucjami państwowymi, samorządowymi i innymi podmiotami	32
6.3. Rejestrowanie i utrwalanie przez straże gminne dowodów naruszeń praw własności intelektualnej	34
6.4. Wybrane przepisy Ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (dalej – „k.w.”) pozostające w kompetencji straży gminnych	35
7. Uprawnienia oskarżyciela publicznego w postępowaniu	37
8. Obowiązkowe oznaczenia na produktach żywnościowych	38

9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.)	41
10. Przepisy akcyzowe	44
10.1. Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2020 r. poz. 19 z późn. zm.)	44
10.2. Ustalanie podrobionych: wyrobów winiarskich, spirytusowych	47
11. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2182)	51
11.1. Ustalanie podrobionych: papierosów, tytoniu	53
12. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach (Dz. U. z 2020 r. poz. 140 z późn. zm.)	54
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2019 r. poz. 521)	55
14. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1895)	56
15. Jak odróżnić podrabiane produkty od oryginalnych?	57
15.1. Podrabiane leki	57
15.2. Zabawki	59
15.2.1. Oznaczenia najczęściej występujące na oryginalnych zabawkach	60
15.3. Odzież	64
15.4. Telefony	67
15.5. Kosmetyki	68
15.6. Środki chemiczne	69
15.7. Środki ochrony roślin	70
15.8. Sprzęt ochrony indywidualnej	72
16. Instytucje, do których można zgłaszać ujawnione w toku postępowania nieprawidłowości	76
16.1. Inspekcja Handlowa	76
16.2. Państwowa Inspekcja Pracy. Główny Inspektorat Pracy	78
16.3. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Departament Nadzoru Rynku	78

1. Informacje wstępne

Ochrona interesów majątkowych uczestników obrotu gospodarczego i uczciwej konkurencji wymaga między innymi eliminowania z rynku nieuczciwych przedsiębiorców podrabiających towary i handlujących nimi. Działania takie pozbawiają legalnych producentów należnych im korzyści majątkowych i godzą w interesy fiskalne Skarbu Państwa, ograniczając wpływy z podatków. Handel towarami podrabionymi prowadzi także do upadku legalnych producentów towarów, w konsekwencji do utraty miejsc pracy i pozbawienia materialnych podstaw egzystencji wielu osób. Ochronie funkcjonowania rynku służą między innymi przepisy następujących ustaw krajowych:

- Ustawa z dnia 30 czerwca 2020 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 286 z późn. zm.), dalej – „p.w.p.”,
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1010 z późn. zm.), dalej – „u.z.n.k.”,
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1231 z późn. zm.), dalej – „p.a.p.p.”,
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2019 r. poz. 1900 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.), dalej – „k.k.”,
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.), dalej – „k.p.k.”,
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 729 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2020 r. poz. 19 z późn. zm.), dalej – „k.k.s.”;
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1795), dalej – „o.s.g.”;

i aktów prawa międzynarodowego:

- Konwencja paryska o ochronie własności przemysłowej z dnia 20 marca 1883 r. (Dz. U. z 1975 r. poz. 51).

Poradnik zawiera podstawowe informacje przydatne dla funkcjonariuszy Policji, straży gminnych i Krajowej Administracji Skarbowej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, w trakcie których ujawniane są wypadki naruszeń praw własności przemysłowej oraz praw autorskich i pokrewnych.

Opracowanie stanowi kompendium wiedzy o podstawach odpowiedzialności karnej z tytułu naruszenia wymienionych praw, sposobach ujawniania tych naruszeń oraz zasadach ich dokumentowania w celu wykorzystania zabezpieczonych informacji i dowodów rzeczowych na potrzeby postępowania karnego oraz postępowania w sprawach o wykroczenia.

W sposób szczególny, z racji braku szerszych opracowań na ten temat, omówiono podstawy prawne działań podejmowanych przez strażników gminnych, prezentując możliwe formy działań procesowych straży gminnych w odniesieniu do wykroczeń, których ściganie należy do kompetencji tych instytucji.

Poradnik zawiera specyfikację wykroczeń i przestępstw, które wprost przewidują odpowiedzialność za naruszenie praw własności intelektualnej, oraz szeroką reprezentację przepisów karnych, które dotyczą ochrony innych dóbr (takich jak bezpieczeństwo dzieci, bezpieczeństwo i higiena pracy, ochrona środowiska, uczciwa konkurencja, bezpieczeństwo obrotu handlowego). W związku z popełnieniem czynów karalnych często dochodzi do naruszeń praw własności intelektualnej, które również powinny spotkać się z reakcją karnoprawną.

2. Prawa własności przemysłowej

2.1. Czym jest własność przemysłowa?

Własność przemysłowa stanowi element szerszego pojęcia – własności intelektualnej, która obejmuje także prawo autorskie i prawa pokrewne (np. prawa do fonogramów i wideogramów) oraz ochronę baz danych. Pojęcie własności intelektualnej ma więc charakter nadrzędny.

Własność przemysłowa obejmuje grupę dóbr niematerialnych, które mają znaczenie w szeroko rozumianym przemyśle i handlu, usługach i rolnictwie: patenty na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, znaki usługowe, nazwy handlowe, chronione oznaczenia geograficzne, chronione nazwy pochodzenia, jak również zwalczanie nieuczciwej konkurencji, *know-how* (informacje nieujawnione, które stanowią tajemnicę przedsiębiorcy, wynikającą ze zdobytych doświadczeń, dotyczącą np. technologii produkcji, organizacji pracy, dające przewagę nad konkurencyjnymi przedsiębiorcami).

Wyrażenie „własność przemysłowa” należy odnosić nie tylko do przemysłu i handlu w ścisłym znaczeniu, ale również do przemysłów rolnych (wina, ziarna, liście tytoniowe, owoce, zwierzęta itd.) i górniczych (minerały, wody mineralne itd.).

2.2. Instytucje udzielające praw własności przemysłowej chronionych na terytorium Polski

Rejestracja znaków towarowych chronionych w Polsce dokonywana jest przez:

- Urząd Patentowy RP w odniesieniu do znaków krajowych,

- Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (*European Union Intellectual Property Office*, dalej – „EUIPO”; wcześniej: Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego, *Office for Harmonization in the Internal Market*, OHIM) w przypadku znaków towarowych Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2001 z dnia 14 czerwca 2017 r. (Dz. U. UE L 154/1) w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej,
- Światowa Organizacja Własności Intelektualnej z siedzibą w Genewie (*World Intellectual Property Organization*, dalej – „WIPO”) w wypadku znaków międzynarodowych, rejestrowanych w trybie art. 4 ust. 1 Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków z dnia 14 kwietnia 1891 r. oraz art. 4 ust. 1 lit. (a) zd. 1 Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków z dnia 27 czerwca 1989 r.

Rejestracja wzorów przemysłowych chronionych w Polsce dokonywana jest przez:

- Urząd Patentowy RP w odniesieniu do wzorów krajowych,
- EUIPO w przypadku wzorów wspólnotowych,
- WIPO w wypadku wzorów międzynarodowych, w trybie przepisów Aktu genewskiego Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych z dnia 2 lipca 1999 r. (*Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs*).

3. Znaki towarowe

3.1. Definicja znaku towarowego

Definicja sformułowana obecnie w ustawie Prawo własności przemysłowej stanowi, że znakiem towarowym może być każde oznaczenie umożliwiające odróżnienie towarów jednego przedsiębiorstwa od towarów innego przedsiębiorstwa oraz możliwe do przedstawienia w rejestrze znaków towarowych w sposób pozwalający na ustalenie jednoznacznego i dokładnego przedmiotu udzielonej ochrony.

Znaki towarowe mogą być wykorzystywane dla oznaczenia towarów oraz usług. Czas trwania prawa ochronnego na znak towarowy wynosi 10 lat od daty zgłoszenia znaku towarowego w Urzędzie Patentowym. Może on zostać przedłużony na kolejne okresy 10 lat ochrony, bez ograniczeń liczby kolejnych przedłużeń.

3.2. Kategorie znaków towarowych

W praktyce EUIPO wyróżnia się między innymi następujące kategorie znaków towarowych:

słowny znak towarowy
(słowo stanowiące znak towarowy):

PHILIPS

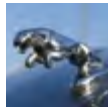
graficzny znak towarowy
(grafika stanowiąca znak towarowy):

znak graficzny zawierający elementy słowne:

przestrzenny znak towarowy:

pozycyjny znak towarowy:

kolor stanowiący znak towarowy:

kombinacja kolorów
stanowiąca znak towarowy:

wzór stanowiący znak towarowy:

dźwięki stanowiące znak towarowy:

ruchomy znak towarowy
(jest nim gest lub zespół gestów, np. tzw.
„cieszyńska” – zespół gestów zawodnika
wykonanych po zdobyciu gola):

multimedialny znak towarowy
(np. krótki fragment filmu):

holograficzny znak towarowy:

3.3. Bieg postępowania w sprawie o naruszenie prawa do znaku towarowego

BIEG POSTĘPOWANIA W SPRAWIE wg przepisów ustaw k.p.k., p.w.p. i u.z.n.k.		
Kolejność dokonywanych ustaleń	Podstawa prawna	Odpowiedź
czy zawiadomienie dotyczy zarejestrowanego znaku towarowego	art. 303 k.p.k. art. 153 p.w.p.	TAK, a wówczas, czy:
czy przestępstwo jest popełnione w typie podstawowym i czy jest to wypadek mniejszej wagi (sprawcy takich przestępstw ścigani są na wniosek pokrzywdzonego)	art. 310 ust. 1 p.w.p.	TAK/NIE

czy wniosek został złożony przez pokrzywdzonego, czy został podpisany	art. 12 § 1 k.p.k. art. 49 § 1 k.p.k.	TAK/NIE
czy wniosek został złożony przez uprawnionego pełnomocnika	art. 87 § 1 k.p.k.	TAK/NIE
czy naruszciciel wprowadza do obrotu towary oznaczone znakiem towarowym z wyróżnikiem mającym wywołać mylne mniemanie, że przedmioty te korzystają z takiej ochrony (podlega karze grzywny, postępowanie w sprawach o wykroczenia)	art. 308 p.w.p. art. 310 ust. 2 p.w.p.	TAK/NIE
czy naruszenia dokonano w jednostce organizacyjnej i odpowiedzialność ponosi osoba prowadząca lub kierująca tą jednostką	art. 309 p.w.p.	TAK/NIE
Czy zachodzą przesłanki wyłączające bezprawność czynu w świetle p.w.p.:		
• wyczerpanie prawa ochronnego na znak towarowy	art. 155 ust. 1 p.w.p.	TAK/NIE
• naruszciciel powołuje się na prawo używającego wcześniej znaku towarowego	art. 160 p.w.p.	TAK/NIE
• unieważnienie znaku towarowego decyzją ostateczną w administracyjnym toku instancji lub prawomocnym orzeczeniem sądu powszechnego	art. 164 p.w.p.	TAK/NIE

<ul style="list-style-type: none"> • wygaśnięcie ochrony prawnej na znak towarowy (w tym upływ 10-letniego okresu ochrony, art. 153 ust. 2 p.w.p.) (ustalenie, czy pokrzywdzony dostarczył dokument potwierdzający trwającą ochronę znaku towarowego udzieloną przez UPRP lub EUIPO, lub WIPO) 	art. 168 p.w.p.	TAK/NIE
<ul style="list-style-type: none"> • wygaśnięcie prawa do znaku towarowego decyzją ostateczną w administracyjnym toku instancji z uwagi na jego nieużywanie 	art. 169 p.w.p.	TAK/NIE
<ul style="list-style-type: none"> • zawiadomienie dotyczy znaku podrobionego (wówczas sprawdzamy autentyczność towaru) czy znaku oryginalnego bezprawnie użytego (sprawdzamy, czy sprawca miał prawo używać znaku) 	art. 305 ust. 1 p.w.p.	TAK/NIE
<ul style="list-style-type: none"> • zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wydawane wtedy jest odpowiednio: 	art. 303 k.p.k.	TAK/NIE
postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia/śledztwa	art. 305 k.p.k.	TAK/NIE
postanowienie o wszczęciu dochodzenia/śledztwa	art. 325e k.p.k. art. 303 k.p.k.	TAK/NIE

CZYNNOŚCI DOWODOWE i badane okoliczności:

aktualność ochrony prawnej (czy nie upłynął czas ochrony prawnej)	TAK/NIE
---	---------

Źródło ochrony prawnej:		
• w Urzędzie Patentowym RP		TAK/NIE
• w EUIPO		TAK/NIE
• w trybie międzynarodowym (Porozumienie madryckie o międzynarodowej rejestracji znaków z dnia 14 kwietnia 1891 r. lub Protokół do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków, sporządzony w Madrycie dnia 27 czerwca 1989 r.)		TAK/NIE
Kwalifikacja prawna czynu na podstawie ustawy p.w.p. i innych przepisów karnych:		
typ podstawowy	art. 305 ust. 1 p.w.p.	TAK/NIE
wypadek mniejszej wagi	art. 305 ust. 2 p.w.p.	TAK/NIE
typ kwalifikowany – stałe źródło dochodu lub towar znacznej wartości (wartość powyżej 200 000,00 PLN)	art. 305 ust. 3 p.w.p.	TAK/NIE
znak towarowy jest też znakiem identyfikacyjnym, może więc podlegać ochronie na podstawie przepisów k.k.	art. 306 k.k.	TAK/NIE
czy miało miejsce: oznaczenie towarów lub usług, które może wprowadzić klientów w błąd co do pochodzenia, ilości, jakości, składników, sposobu wykonania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy, konserwacji lub innych istotnych cech towarów albo usług, a także zatajenie ryzyka, jakie wiąże się z korzystaniem z nich	art. 10 ust. 1 u.z.n.k. art. 24 u.z.n.k. (czyn może występować w kumulatywnej kwalifikacji prawnej z art. 305 p.w.p.)	TAK/NIE

<p>czy miało miejsce: wprowadzenie do obrotu towarów w opakowaniu mogącym wywołać ww. skutki (chyba że zastosowanie takiego opakowania jest uzasadnione względami technicznymi)</p>	<p>art. 10 ust. 2 u.z.n.k. art. 24 u.z.n.k. (czyn może występować w kumulatyw- nej kwalifikacji prawnej z art. 305 p.w.p.)</p>	<p>TAK/NIE</p>
---	--	----------------

Zabezpieczenie dowodów rzeczowych na zasadach określonych w k.p.k.		
<p>zatrzymanie próbek towarów, sporządzenie dokumentacji fotograficznej, audiowizualnej</p>	<p>art. 217 k.p.k.</p>	<p>TAK/NIE</p>
<p>poddanie zabezpieczonego towaru ocenie pod kątem jego autentyczności przez pokrzywdzonego lub biegłego</p>	<p>art. 193 k.p.k. (opinia biegłego)</p>	<p>TAK/NIE</p>

<p>W przypadku potwierdzenia okoliczności zaistnienia przestępstwa i ustalenia sprawcy – wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów</p>	<p>art. 313 k.p.k.</p>	<p>TAK/NIE</p>
---	------------------------	----------------

3.4. Przepisy karne dotyczące znaków towarowych

Naruszenie prawa ochronnego do cudzego znaku towarowego podlega odpowiedzialności karnej. Przepis karny chroni jedynie zarejestrowane znaki towarowe. Podstawowym przepisem karnym chroniącym znaki towarowe jest przepis art. 305 p.w.p.

Art. 305

[Oznaczanie towarów podrobionym znakiem towarowym]

1. Kto, w celu wprowadzenia do obrotu, oznacza towary podrobionym znakiem towarowym, w tym podrobionym znakiem towarowym Unii Europejskiej, zarejestrowanym znakiem towarowym lub znakiem towarowym Unii Europejskiej, którego nie ma prawa używać lub dokonuje obrotu towarami oznaczonymi takimi znakami, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca przestępstwa określonego w ust. 1 podlega grzywnie.
3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo dopuszcza się tego przestępstwa w stosunku do towaru o znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Każdy znak towarowy jest też znakiem identyfikacyjnym, może w związku z tym podlegać ochronie na podstawie art. 306 k.k.

Zakres przedmiotowy ochrony znaków towarowych wyznacza tzw. „zasada specjalizacji”. Prawo ochronne obejmuje wskazane w rejestrze towary lub usługi. Nie stanowi więc naruszenia prawa do znaku towarowego posłużenie się takim samym lub podobnym znakiem dla towarów innych niż te, dla których znak towarowy został zarejestrowany. Wyjątkiem są tzw. „znaki renomowane”, które podlegają szerszej ochronie – w odniesieniu do jakichkolwiek

towarów. Renoma znaku wynika z jego powszechnej znajomości i pozytywnych skojarzeń, jakie wywołuje znak z uwagi na przykładowo: wysoką jakość, niezawodność, ekskluzywny charakter towaru. Znakami renomowanymi są z pewnością „Mercedes”, „Rolex”, „McDonald’s”, „Adidas”. To, czy znak towarowy jest renomowany, stanowi okoliczność dowodową, a nie normatywną. Nabywanie renomy jest procesem długotrwałym i związanym z wysokimi nakładami finansowymi. Prawo własności przemysłowej chroni renomowany znak towarowy przed działaniami szkodliwymi dla renomy znaku lub takimi, które innemu podmiotowi mogłyby przynieść nienależną korzyść.

Ochrona znaku towarowego obejmuje towary lub usługi, które są wskazane wg Klasyfikacji nicejskiej.

Prowadząc postępowanie, należy koniecznie sprawdzić, czy prawo ochronne, na które powołuje się zawiadamiający, jeszcze obowiązuje oraz czy wniosek o ściganie przestępstwa z art. 305 ust. 1 lub 2 p.w.p. został złożony przez pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika. Tylko przestępstwo z art. 305 ust. 3 p.w.p. jest ścigane z urzędu. Przestępstwo popełnione w typie podstawowym ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego (art. 310 p.w.p.).

Należy pamiętać, że wniosek o ściganie powinien zostać złożony przez osobę uprawnioną od reprezentacji pokrzywdzonego. Kodeks postępowania karnego nie określa formy, w jakiej pokrzywdzony ma wyrazić wolę ścigania, to jest złożyć wniosek, o którym mowa w art. 12 § 1 k.p.k. Wola ta może być zatem wyrażona np. w formie protokołu przesłuchania w charakterze świadka. Istotne jest to, by z dokumentu procesowego w sposób wyraźny wynikało żądanie pokrzywdzonego przestępstwem, aby ścigać sprawcę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2006 r., V KK 263/05).

Ochroną prawnokarną przewidzianą w art. 305 p.w.p. objęte są wyłącznie znaki zarejestrowane. Poza zakresem działania art. 305 p.w.p. pozostają więc znaki „zwykłe” i powszechnie znane, które też nie są zarejestrowane. Wynika to z faktu posługiwania się w opisie czynu w art. 305 p.w.p. pojęciem znaku podrobionego, którego definicja zawarta jest w art. 120 ust. 3 pkt. 3 p.w.p.

Powyższe stwierdzenie znajduje oparcie w zestawieniu przepisów art. 305 p.w.p. i art. 120 ust. 3 pkt 3 p.w.p. Brak możliwości zastosowania art. 305 p.w.p. do znaków powszechnie znanych wynika z zakazu analogii na gruncie przepisów prawa karnego materialnego. Znak powszechnie znany nie jest bowiem znakiem zarejestrowanym, jest natomiast znany przez znaczną część konsumentów danych towarów.

Tak więc, aby zastosować przepis karny, należy w pierwszej kolejności ustalić, czy znak, który został naruszony, uzyskał świadectwo ochronne Urzędu Patentowego RP, względnie jest unijnym znakiem towarowym zarejestrowanym w EUIPO. Uznanie ochrony międzynarodowego znaku na terytorium Polski wywiera taki skutek jak udzielenie prawa ochronnego ze zgłoszenia dokonanego bezpośrednio w Urzędzie Patentowym RP.

Wymaga podkreślenia, że pojęcia „znak podrobiony” z art. 120 ust. 3 pkt 3 p.w.p., które zostało wprowadzone do treści przepisu karnego, nie należy mylić z terminem „podrabiać”, występującym na gruncie odpowiedzialności karnej za przestępstwo podrobienia dokumentu w art. 270 § 1 k.k.

Art. 306 k.k.

[Fałszowanie znaków identyfikacyjnych]

Kto usuwa, podrabia lub przerabia znaki identyfikacyjne, datę produkcji lub datę przydatności towaru lub urządzenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Jeżeli znak towarowy nie został zarejestrowany albo upłynął okres jego ochrony prawnej, bezprawne wytwarzanie podrobionych produktów może podlegać odpowiedzialności na podstawie art. 24 ustawy z dnia 13 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Art. 24**[Karalne naśladownictwo]**

Kto, za pomocą technicznych środków reprodukcji, kopiuje zewnętrzną postać produktu lub tak skopiowany wprowadza do obrotu, stwarzając tym możliwość wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu, czym wyrządza poważną szkodę przedsiębiorcy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Przestępstwo polega na podrabianiu produktów na skalę masową, odpowiedzialność karna dotyczy nielegalnego kopiowania wyglądu zewnętrznego wyrobu, kształtu, kolorystyki, faktury, tego, co jest postrzegalne, bez ingerencji w głąb wyrobu. Na podstawie tego przepisu można chronić także wzory przemysłowe, również te niezarejestrowane.

4. Wzory przemysłowe

4.1. Pojęcie wzoru przemysłowego

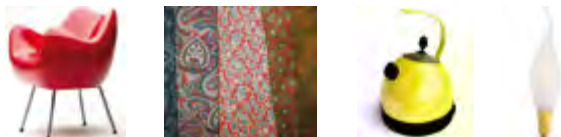
Art. 102 p.w.p.

[Definicja]

1. Wzorem przemysłowym jest nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności przez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, fakturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację.
2. Wytworem jest każdy przedmiot wytworzony w sposób przemysłowy lub rzemieślniczy, obejmujący w szczególności opakowanie, symbole graficzne oraz kroje pisma typograficznego, z wyłączeniem programów komputerowych.
3. Za wytwór uważa się także:
 - 1) przedmiot składający się z wielu wymiennalnych części składowych umożliwiających jego rozłożenie i ponowne złożenie (wytwór złożony);
 - 2) wymiennalną część składową wytworu złożonego, jeżeli po jej włączeniu do wytworu złożonego pozostaje ona widoczna w trakcie jego zwykłego używania, przez które rozumie się każde używanie, z wyłączeniem konserwacji, obsługi lub naprawy.
 - 3) (uchylony)
4. W przypadku wzoru stosowanego lub zawartego w części składowej wytworu złożonego, w rozumieniu ust. 3 pkt 1, ocena nowości i indywidualnego charakteru dotyczy tylko jego widocznych cech.

Termin „wzory przemysłowe” wchodzi w zakres szerszego pojęcia – projektu wynalazczego (projektem wynalazczym jest także: wynalazek, wzór użytkowy, topografia układu scalonego oraz projekt racjonalizatorski).

4.2. Przykłady wzorów przemysłowych

4.3. Bieg postępowania w sprawie o naruszenie prawa do wzoru przemysłowego

Postępowanie w sprawie naruszenia praw do wzoru przemysłowego przebiega analogicznie jak w przypadku naruszenia praw do znaku towarowego:

BIEG POSTĘPOWANIA W SPRAWIE wg przepisów ustawy k.p.k., p.w.p. i u.z.n.k.:		
Kolejność dokonywanych ustaleń	Podstawa prawna	Odpowiedź
gdy złożono zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa uwzględnienia wymaga, że: ochronie podlegają prawa twórcy wzoru zarejestrowanego oraz niezarejestrowanego	art. 303 p.w.p.	TAK, a wówczas, czy:

przestępstwo popełnione w typie podstawowym oraz kwalifikowanym ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego (pokrzywdzonym jest wyłącznie twórca wzoru przemysłowego, a nie uprawniony z jego rejestracji)	art. 8 p.w.p.	TAK/NIE
czy wniosek został złożony przez pokrzywdzonego, czy został podpisany	art. 12 § 1 k.p.k. art. 49 § 1 k.p.k.	TAK/NIE
czy wniosek został złożony przez uprawnionego pełnomocnika	art. 87 § 1 k.p.k.	TAK/NIE
Czy zachodzą przesłanki wyłączające bezprawność czynu, np. w świetle p.w.p.:		
• wytwór nie wykazuje cech wzoru przemysłowego		TAK/NIE
postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia/śledztwa		TAK/NIE
postanowienie o wszczęciu dochodzenia/śledztwa		TAK/NIE
CZYNNOŚCI DOWODOWE i badane okoliczności (tak jak w wypadku znaku towarowego)		
czy wzór jest wzorem przemysłowym (sprawdzenie, czy naruszono prawa twórcy wzoru zarejestrowanego czy niezarejestrowanego)	art. 303 p.w.p.	TAK/NIE

Źródła ochrony prawnej:		
• w Urzędzie Patentowym RP		TAK/NIE
• w EUIPO		TAK/NIE
• w trybie międzynarodowym (Akt genewski Porozumienia haskiego w sprawie międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych z dnia 2 lipca 1999 r.)		TAK/NIE
Kwalifikacja prawna czynu na podstawie ustawy p.w.p. i innych przepisów:		
typ podstawowy przestępstwa: rodzaje zachowań bezprawnych: • przypisanie sobie autorstwa • wprowadzenie innej osoby w błąd co do autorstwa cudzego projektu wynalazczego • naruszenie praw twórcy projektu wynalazczego w inny sposób (praw określonych w art. 8 p.w.p.)	art. 303 ust. 1 p.w.p.	TAK/NIE
typ kwalifikowany, sprawca dopuszcza się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej	art. 303 ust. 2 p.w.p.	TAK/NIE
należy ustalić, czy czyn polegał również na kopiowaniu zewnętrznej postaci produktu lub wprowadzeniu tak skopiowanego do obrotu (art. 13 ust. 1 u.z.n.k. i art. 24 u.z.n.k.)	kumulatywna kwalifikacja z art. 24 u.z.n.k.	TAK/NIE

Zabezpieczenie dowodów rzeczowych na zasadach określonych w k.p.k.		
zatrzymanie próbek towarów, sporządzenie dokumentacji fotograficznej, audiowizualnej	art. 217 k.p.k.	TAK/NIE
poddanie ocenie zabezpieczonego towaru pod kątem jego autentyczności przez pokrzywdzonego lub biegłego	art. 193 k.p.k. (opinia biegłego)	TAK/NIE
W przypadku potwierdzenia okoliczności zaistnienia przestępstwa i ustalenia sprawcy – wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów	art. 313 k.p.k.	TAK/NIE

4.4. Przepisy karne dotyczące ochrony wzorów przemysłowych

Art. 303 p.w.p.

[Przywłaszczenie cudzego autorstwa]

1. Kto przypisuje sobie autorstwo albo wprowadza w błąd inną osobę co do autorstwa cudzego projektu wynalazczego albo w inny sposób narusza prawa twórcy projektu wynalazczego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Dzięki uzyskaniu prawa z rejestracji uprawniony nabywa prawo wyłącznego korzystania z wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Prawa z rejestracji wzoru udziela się na 25 lat od daty dokonania zgłoszenia w Urzędzie Patentowym, podzielone na 5-letnie okresy. Odmiennie niż w wypadku znaków towarowych – nie istnieje możliwość przedłużenia okresu ochrony.

UWAGA!

Przepis karne chroni prawa autorów projektów wynalazczych, nie dotyczy natomiast uprawnionych z rejestracji wzoru przemysłowego. Nie można więc domagać się ochrony karnoprawnej na podstawie art. 303 p.w.p., powołując się na obowiązujące prawo z rejestracji wzoru przemysłowego. Uprawniony z rejestracji wzoru przemysłowego nie jest więc pokrzywdzonym w takim postępowaniu, jest nim jedynie autor wzoru przemysłowego.

5. Prawa autorskie

5.1. Bieg postępowania w sprawie o naruszenie praw autorskich

Zarówno wzory przemysłowe, jak i znaki towarowe mogą stanowić utwory w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1231 z późn. zm.). W takim wypadku należy uwzględnić kumulatywną kwalifikację czynu z przepisami karnymi prawa autorskiego. W zakresie dokonywania obrotu podrobionymi znakami towarowymi oraz cudzymi wzorami przemysłowymi należy uwzględnić art. 116 p.a.p.p.

5.2. Przepisy karne dotyczące naruszenia praw autorskich

Art. 116 p.a.p.p.

[Bezprawne rozpowszechnianie]

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo

działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

4. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieумыślnie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

UWAGA!

Tylko czyn z art. 116 ust. 3 p.a.p.p. jest ścigany z urzędu (art. 122 p.a.p.p.).

6. Straż gminna

6.1. Zakres kompetencji strażnika gminnego – najważniejsze przepisy

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1795)

6.1.1. Czynności strażnika gminnego w wypadku ujawnienia przestępstwa – uprawnienia procesowe

Art. 11 o.s.g.

[Szczegółowy katalog zadań straży gminnej]

1. Do zadań straży należy w szczególności: (...)
 - 4) zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia.
2. W związku z realizowanymi zadaniami określonymi w art. 11 ust. 1 i art. 10, straży przysługuje **prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych** w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań oraz w celu:
 - 1) utrwalania dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

Strażnik powinien sporządzić dokumentację fotograficzną lub w inny sposób zarejestrować obraz dowodów przestępstwa.

Art. 12 o.s.g.

[Uprawnienia i obowiązki strażnika; kontrola osobista]

1. Strażnik wykonując zadania, o których mowa w art. 10 i 11, ma prawo do: (...)
 - 3a) (...) **przeglądania zawartości podręcznych bagaży** osoby w przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub w związku z wykonywaniem czynności określonych w ust. 1 pkt 3 (...).
(...)
- 1e. Strażnik dokonujący kontroli osobistej: (...)
 - 3) może **weszać osobę kontrolowaną do dobrowolnego wydania przez nią** broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub przedmiotów, których posiadanie jest zabronione lub stanowiących zagrożenie życia lub zdrowia lub **przedmiotów mogących stanowić dowód rzeczowy lub podlegających przypadkowi** oraz może żądać opróżnienia przez osobę kontrolowaną kieszeni, innych części odzieży, obuwia lub przedmiotów znajdujących się na ciele osoby kontrolowanej lub przez nią posiadanych;
 - 4) **odbiera** osobie kontrolowanej posiadaną broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub przedmioty, których posiadanie jest zabronione, lub które stanowią zagrożenie życia lub zdrowia, lub **przedmioty mogące stanowić dowód rzeczowy lub podlegające przypadkowi**.

6.1.2. Zabezpieczanie i tryb postępowania z dowodami rzeczowymi

Art. 12 o.s.g.

- 1f. Przedmioty mogące stanowić dowód rzeczowy lub podlegające przypadkowi (art. 12 ust. 1e pkt 4 o.s.g.), przekazuje się za potwierdzeniem odbioru właściwym podmiotom albo zwraca się osobie kontrolowanej.

UWAGA!

Podrobione produkty stanowić będą dowody rzeczowe w postępowaniu karnym, podlegają także przypadkowi na podstawie art. 44 § 1 k.k.

Art. 44 k.k.

[Przepadek przedmiotów. Przestanki orzekania]

- § 1. Sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa.

Art. 306 p.w.p.

[Przepadek przedmiotów]

1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 305 ust. 3 sąd orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa; jeżeli takie materiały, narzędzia albo środki techniczne nie były własnością sprawcy, sąd może orzec ich przepadek na rzecz Skarbu Państwa.
2. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 305 ust. 1 i 2, sąd może orzec przepadek na rzecz Skarbu Państwa materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.

Art. 12 o.s.g.

- 1k. Z kontroli osobistej sporządza się protokół w przypadku, gdy osoba kontrolowana zgłosiła takie żądanie bezpośrednio po jej dokonaniu oraz w przypadku, gdy w toku kontroli znaleziono broń lub przedmioty, o których mowa w ust. 1e pkt 4. Protokół zawiera w szczególności:
- 1) oznaczenie czynności, podstawę prawną i przyczynę jej podjęcia;
 - 2) miejsce podjęcia czynności oraz datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności;
 - 3) imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz miejsce zamieszkania lub pobytu osoby kontrolowanej i osób uczestniczących w czynności;
 - 4) rodzaj dokumentu, który stanowił podstawę do ustalenia tożsamości, a w przypadku gdy tożsamość osoby ustalono w inny sposób – dane pozwalające na ustalenie tożsamości osoby;
 - 5) stanowisko, imię i nazwisko strażnika dokonującego czynności;
 - 6) przebieg czynności, oświadczenia i wnioski jej uczestników;
 - 7) spis znalezionych i odebranych przedmiotów oraz w miarę potrzeby ich opis;
 - 8) pouczenie osoby kontrolowanej o jej prawach;
 - 9) w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności.
- 1l. Osobie kontrolowanej przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce dokonania kontroli osobistej, w terminie 7 dni od dnia jej dokonania, w celu zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jej dokonania. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 50 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 i 2399 oraz z 2019 r. poz. 150, 679 i 1255).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2019 r. poz. 2484).

§ 5. Dokonując ujęcia osoby, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy, strażnik: (...)

3) dokonuje kontroli osobistej, o której mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3a ustawy (...).

§ 7. 1. **Strażnik** w ramach sprawdzenia prewencyjnego wykonuje następujące czynności: (...)

4) sprawdza powierzchniowo odzież osoby podlegającej sprawdzeniu prewencyjnemu oraz przedmioty znajdujące się na jej ciele lub przez nią posiadane w celu stwierdzenia czy osoba ta posiada przedmioty niebezpieczne dla życia lub zdrowia ludzkiego, (...) – w zakresie niezbędnym w danych okolicznościach do zrealizowania celu dokonywania sprawdzenia.

UWAGA!

W trakcie sprawdzenia prewencyjnego można ujawnić posiadanie przedmiotów pochodzących z przestępstwa.

6.2. Współdziałanie straży gminnych z instytucjami państwowymi, samorządowymi i innymi podmiotami

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich).

§ 8. 1. Strażnik zwraca się o niezbędną pomoc do instytucji państwowych i samorządowych, zgłaszając żądanie udzielenia niezbędnej pomocy

do osób pełniących funkcje tych organów albo kierowników tych instytucji, albo innych osób upoważnionych do podejmowania decyzji koniecznych do udzielenia żądanej pomocy lub w danym czasie dysponujących możliwościami jej udzielenia.

2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, komendant straży lub upoważniony przez niego strażnik doręcza lub przekazuje drogą elektroniczną.
3. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera powołanie podstawy prawnej żądania, określenie rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy oraz wskazanie strażnika korzystającego z pomocy.

§ 10.1. Strażnik zwraca się w nagłych przypadkach o udzielenie pomocy do jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej lub do organizacji społecznych, kierując wystąpienie do osób pełniących funkcje kierowników lub członków zarządu w tych jednostkach lub organizacjach albo do innych osób upoważnionych do podejmowania decyzji koniecznych do udzielenia pomocy lub w danym czasie dysponujących możliwościami jej udzielenia.

2. W zakresie formy zwracania się o pomoc, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 8 ust. 2 i 3 oraz § 9.

§ 11. W nagłych przypadkach strażnik zwraca się ustnie do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, zawiadamiając tę osobę o nagłym przypadku oraz przekazując jej informacje, o których mowa w § 8 ust. 3.

UWAGA!

§ 8, § 10–11 można zastosować w razie potrzeby potwierdzenia przez profesjonalistę (producenta, dystrybutora, handlowca, biegłego z danej dziedziny) faktu podrobienia towaru.

Lista rzeczników patentowych prowadzona przez Urząd Patentowy RP dostępna jest na stronie:

<https://uprp.gov.pl/pl/lista-rzeczni-kow-patentowych>

Lista biegłych przy Sądzie Okręgowym w Warszawie dostępna jest na stronie:

<https://bip.warszawa.so.gov.pl/artykuly/237/biegli-sadowi>

6.3. Rejestrowanie i utrwalanie przez straże gminne dowodów naruszeń praw własności intelektualnej

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz. U. z 2009 r. Nr 220, poz. 1720).

- § 1. Straż gminna (miejska), zwana dalej „strażą”, realizuje prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, w sposób: (...)
- 2) bezpośredni – w przypadku prowadzenia przez strażnika gminnego (miejskiego) obserwacji i rejestracji obrazu w miejscu zdarzenia.
- § 2. Straż dokumentuje następujące informacje z przebiegu czynności obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych:
- 1) datę, godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności;

- 2) imię i nazwisko oraz stanowisko osoby dokumentującej;
- 3) opis zdarzenia naruszającego porządek publiczny, ze wskazaniem miejsca i wyniku obserwacji.

§ 3.1. Zarejestrowany obraz zdarzeń, niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla tych postępowań, przechowuje się przez okres nie krótszy niż 20 dni od daty dokonania nagrania i nie dłuższy niż 60 dni, a następnie podlega on zniszczeniu.

Rejestracja przebiegu zdarzeń, np. handlu podrobionymi towarami na targowiskach i w innych miejscach publicznych, może stanowić istotny dowód w postępowaniu karnym.

6.4. Wybrane przepisy Ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (dalej – „k.w.”) pozostające w kompetencji straży gminnych

Art. 60¹ k.w.

[Nielegalne wykonywanie działalności gospodarczej]

- § 1. Kto wykonuje działalność gospodarczą bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wpisu do rejestru działalności regulowanej lub bez wymaganej koncesji albo zezwolenia, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto nie dopełnia obowiązku zgłaszania do ewidencji działalności gospodarczej zmian danych objętych wpisem.
- § 3. Kto będąc przedsiębiorcą wprowadza do obrotu towar bez wymaganych oznaczeń, podlega karze grzywny.

Wobec ujawnienia, że towar będący przedmiotem handlu posiada wymagane oznaczenia, jednak ich autentyczność budzi wątpliwości, towar taki na podstawie art. 12 ust. 1c pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych należy odebrać na potrzeby prowadzenia przez Policję postępowania przygotowawczego o czyn z art. 305 ust. 1 p.w.p., 306 k.k. lub 165 § 1 k.k. W takim wypadku towar oznaczony podrobionymi oznaczeniami stanowić będzie dowód rzeczowy w postępowaniu karnym. Również brak obligatoryjnych oznaczeń może wskazywać na to, że zarówno opakowanie, jak i towar nie pochodzą od wskazanego producenta.

7. Uprawnienia oskarżyciela publicznego w postępowaniu

**Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r.
Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia
(Dz. U. z 2020 r. poz. 729 z późn. zm.)**

Art. 17

[Oskarżyciel publiczny w postępowaniu w sprawach o wykroczenia]

- § 1. Oskarżycielem publicznym we wszystkich sprawach o wykroczenia jest Policja, chyba że ustawa stanowi inaczej.
(...)
- § 3. Organom administracji rządowej i samorządowej, organom kontroli państwowej i kontroli samorządu terytorialnego oraz strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających ujawniły wykroczenia i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie.

8. Obowiązkowe oznaczenia na produktach żywnościowych

Przykłady obowiązkowych oznaczeń na produktach żywnościowych:

- a) informacje o tożsamości towaru i składzie, właściwościach lub innych cechach danego środka spożywczego;
- b) informacje o ochronie zdrowia konsumentów i bezpiecznym stosowaniu danego środka spożywczego. W szczególności obejmują one informacje na temat:
 - cech składu, które mogą być szkodliwe dla zdrowia niektórych grup konsumentów;
 - trwałości, przechowywania i bezpieczeństwa użycia;
 - skutków zdrowotnych, łącznie z zagrożeniami i konsekwencjami związanymi ze szkodliwym i niebezpiecznym spożywaniem danego środka spożywczego;
- c) informacje o charakterystyce żywieniowej, umożliwiające konsumentom, w tym konsumentom o szczególnych wymaganiach dietetycznych, podejmowanie świadomych wyborów;
- d) nazwa żywności;
- e) wykaz składników;
- f) wszelkie składniki lub substancje pomocnicze w przetworstwie wymienione w załączniku II¹ lub uzyskane z substancji lub produktów wymienionych w załączniku II, powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, użyte przy wytworzeniu

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

- lub przygotowywaniu żywności i nadal obecne w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie;
- g) ilość określonych składników lub kategorii składników;
 - h) ilość netto żywności,
 - i) data minimalnej trwałości lub termin przydatności do spożycia;
 - j) wszelkie specjalne warunki przechowywania lub warunki użycia;
 - k) nazwa lub firma i adres podmiotu działającego na rynku spożywczym, o którym mowa w art. 8 ust. 1;
 - l) kraj lub miejsce pochodzenia;
 - m) instrukcja użycia, w przypadku gdy w razie braku takiej instrukcji odpowiednie użycie danego środka spożywczego byłoby utrudnione;
 - n) w odniesieniu do napojów o zawartości alkoholu większej niż 1,2% objętościowo, rzeczywista zawartość objętościowa alkoholu;
 - o) informacja o wartości odżywczej.

Dane szczegółowe są określane słownie i liczbowo, dane te można dodatkowo wyrazić za pomocą piktogramów lub symboli.

Podstawa prawna obowiązku umieszczania oznaczeń i informacji: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

Przykłady obowiązkowych oznaczeń na produktach:

Symbol PAO (*Period After Opening*, nazywany też symbolem otwartego słoiczka) – stosowany przykładowo na opakowaniach produktów kosmetycznych, podaje się liczbę miesięcy (np. 6M, 9M, 24M), która oznacza czas po otwarciu opakowania (od momentu pierwszego użycia produktu zgodnie z jego przeznaczeniem), w jakim produkt może być bezpiecznie stosowany.

Symbol produktu łatwopalnego. Pojemnik pod ciśnieniem: chronić przed słońcem i temperaturą powyżej 50°C. Nie przekłuwać ani nie spalać, także po zużyciu. Należy chronić przed źródłami zapłonu.

9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.)

Art. 43¹

[Nabywanie lub spożywanie napojów alkoholowych wbrew przepisom]

1. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a–6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny.
2. Usiłowanie wykroczenia określonego w ust. 1 jest karalne.
3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona, nie zachowując ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, przewidywała albo mogła przewidzieć, że mogą one służyć lub być przeznaczone do popełnienia wykroczenia.

Art. 45**[Naruszenie przepisów o dostarczaniu napojów alkoholowych do miejsc sprzedaży lub o uwidocznieniu informacji o szkodliwości spożywania alkoholu]**

Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13 ust. 1 i 2:

- 1) dostarcza napoje alkoholowe do miejsc sprzedaży lub
 - 2) nie uwidacznia informacji o szkodliwości spożywania alkoholu,
- podlega karze grzywny.

Art. 45¹**[Stosowanie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia]**

Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 43¹–45 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

UWAGA!

W przypadku stwierdzenia popełnienia wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy dokonać sprawdzenia, czy wyroby alkoholowe nie są podrobione. Sprzedaż wyrobów podrobionych może być niebezpieczna dla zdrowia i życia. Podrobienie wyrobu alkoholowego łączy się z podrobieniem znaku towarowego tego producenta alkoholu.

Art. 165 k.k.

**[Sprowadzenie stanów powszechnie
niebezpiecznych dla życia lub zdrowia]**

§ 1. Kto sprowadza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach:

(...)

2) wyrabiając lub wprowadzając do obrotu szkodliwe dla zdrowia substancje, środki spożywcze lub inne artykuły powszechnego użytku lub też środki farmaceutyczne nie odpowiadające obowiązującym warunkom jakości, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

10. Przepięstwa akcyzowe

10.1. Ustawa z dnia 10 wrzeřnia 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2020 r. poz. 19 z póżn. zm.)

UWAGA!

Ujawnienie podrobionego wyrobu alkoholowego może być związane z przestępstwem akcyzowym. Podrobiony alkohol z reguły dystrybuowany jest w podrobionych opakowaniach z naniesionymi na nie podrobionymi znakami towarowymi. Podrobione opakowanie może być chronione jako wzór przemysłowy, względnie przestrzenny znak towarowy.

Art. 63 k.k.s.

[Bezprawny przywóz towaru akcyzowego]

- § 1. Kto wbrew przepisom ustawy wydaje wyroby akcyzowe, w stosunku do których zakończono procedurę zawieszenia poboru akcyzy, bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew przepisom ustawy sprowadza na terytorium kraju wyroby akcyzowe bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy.

- § 3. Tej samej karze podlega, kto produkując poza składem podatkowym wyroby akcyzowe, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym wydaje z magazynu wyrobów gotowych lub sprzedaje wyroby akcyzowe bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy.
- § 4. Tej samej karze podlega, kto wyprowadza ze składu podatkowego na podstawie zezwolenia na wyprowadzanie jako podatnik wyrobów akcyzowych z cudzego składu podatkowego poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, wyroby akcyzowe bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy.
- § 5. Karze określonej w § 1 podlega także, kto dopuszcza się czynu zabronionego określonego w § 1–4 w stosunku do wyrobów akcyzowych, które oznaczono nieprawidłowo lub nieodpowiednimi znakami akcyzy, w szczególności znakami uszkodzonymi, zniszczonymi, podrobionymi, przerobionymi lub nieważnymi.
- § 6. Jeżeli należny podatek akcyzowy jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1–5 podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- § 7. Jeżeli należny podatek akcyzowy nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1–5 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 65 k.k.s.

[Paserstwo akcyzowe]

- § 1. Kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przynosi wyroby akcyzowe stanowiące przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64

lub art. 73 lub pomaga w ich zbyciu albo te wyroby akcyzowe przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie.

- § 2. Kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi wyroby akcyzowe, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że stanowią one przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64 lub art. 73, lub pomaga w ich zbyciu albo te wyroby akcyzowe przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- § 3. Jeżeli kwota podatku narażonego na uszczuplenie jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- § 4. Jeżeli kwota podatku narażonego na uszczuplenie nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 66 k.k.s.

[Wadliwe oznaczenie wyrobu akcyzowego]

- § 1. Kto wyroby akcyzowe oznacza nieprawidłowo lub nieodpowiednimi znakami akcyzy, w szczególności znakami uszkodzonymi, zniszczonymi, podrobionymi, przerobionymi lub nieważnymi, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- § 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 67 k.k.s.**[Fałszerstwo znaku akcyzy]**

- § 1. Kto podrabia albo przerabia znak akcyzy albo upoważnienie do odbioru banderol, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.
- § 2. Kto w celu popełnienia przestępstwa skarbowego określonego w § 1 uzyskuje lub przysposabia środki, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.
- § 3. Nie podlega karze za przestępstwo skarbowe określone w § 2 sprawca, który odstąpił od jego dokonania, w szczególności zniszczył uzyskane lub przysposobione środki lub zapobiegł skorzystaniu z nich w przyszłości.
- § 4. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

10.2. Ustalanie podrobionych: wyrobów winiarskich, spirytusowych

Szczegółowe dane dostępne są na stronie: <https://www.banderolaakcyzowa.pl/#/sprawdz>

Banderole spirytusowe na napoje krajowe i importowane do 0,2 l – wymiary 12 mm × 50 mm

Alkohol spirytusowy krajowy (litera „KS” z prawej strony)

Alkohol spirytusowy importowany (litery „IS” z prawej strony)

Banderole na wyroby spirytusowe krajowe i importowane mają następujące cechy:

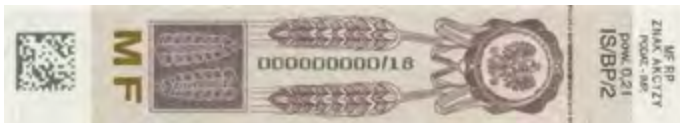
- 1) kod 2D na lewym marginesie banderoli na białym polu,
- 2) wokół godła powtarzający się mikrotekst negatywowo-pozytywowo: „RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO FINANSÓW”,
- 3) wyczuwalne dotykaniem fioletowe elementy w kształcie godła oraz prostokątnej rozety ze zmieniającą się stosownie do kąta patrzenia literą „S”,
- 4) mikrotekst pozytywowo „POLSKA MF” wokół dwóch boków prostokątnej rozety,
- 5) wyczuwalne dotykaniem złote litery „MF”,
- 6) beżowe tło w środkowej części banderoli,
- 7) włókna zabezpieczające w papierze mają kolor bordowy, granatowy i zielony.

Banderole spirytusowe na napoje krajowe i importowane powyżej 0,2 l – wymiary 16 mm × 90 mm

Alkohol spirytusowy krajowy (litery „KS” z prawej strony)

Alkohol spirytusowy importowany (litery „IS” z prawej strony)

Banderole na wyroby spirytusowe krajowe i importowane mają następujące cechy:

- 1) kod 2D na lewym marginesie banderoli na białym polu,
- 2) wyczuwalne dotykaniem fioletowe elementy w kształcie godła oraz rozety z kłosami, na liściach kłosów powtarzający się mikrotekst negatywowo-pozytywowo: „RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO FINANSÓW”,
- 3) wyczuwalne dotykaniem fioletowe elementy w kształcie godła oraz prostokątnej rozety ze zmieniającą się stosownie do kąta patrzenia literą „S”,
- 4) mikrotekst pozytywowo „POLSKA MF” wokół boków prostokątnej rozety,
- 5) wyczuwalne dotykaniem złote litery „MF”,
- 6) wokół godła powtarzający się mikrotekst negatywowo-pozytywowo: „RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO FINANSÓW”,
- 7) beżowe tło w środkowej części banderoli,
- 8) przy lewym marginesie banderoli na rozecie znajduje się mikrotekst negatywowo-pozytywowo „POLSKA MF”,
- 9) włókna zabezpieczające w papierze mają kolor bordowy, granatowy i zielony.

Banderole winiarskie na napoje krajowe powyżej 0,5 l – wymiary 16 mm × 160 mm

Banderole winiarskie na napoje krajowe mają następujące cechy:

- 1) na marginesach szare tło,
- 2) przy lewym marginesie banderoli na rozecie znajduje się mikrotekst negatywowo-pozytywowo: „POLSKA MF”,
- 3) beżowe tło na pozostałej części znaku,
- 4) wokół godła powtarzający się mikrotekst negatywowo-pozytywowo: „RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO FINANSÓW”,
- 5) trzy fioletowe rozety,
- 6) włókna zabezpieczające w papierze mają kolor bordowy, granatowy i zielony.

11. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2182)

Art. 13

[Naruszenie przepisów o sprzedaży i dopuszczalności palenia wyrobów tytoniowych]

1. Kto:
 - 1) wprowadza do obrotu wyroby tytoniowe, papierosy elektroniczne lub pojemniki zapasowe lub nie umieszcza informacji o zakazie ich sprzedaży wbrew przepisom art. 6 ust. 1, 2–5,
 - 2) będąc właścicielem lub zarządzającym obiektem lub środkiem transportu, wbrew przepisom art. 5 ust. 1a nie umieszcza informacji o zakazie palenia, podlega karze grzywny do 2000 zł.
2. Kto pali wyroby tytoniowe, nowatorskie wyroby tytoniowe lub papierosy elektroniczne wbrew postanowieniom art. 5, podlega karze grzywny do 500 zł.
3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 orzekanie następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 14

[Sprawca czynu zabronionego]

Jeżeli czyn określony w art. 12–12c lub w art. 13 ust. 1 pkt 1 został popełniony w zakresie działalności przedsiębiorcy, za sprawcę czynu zabronionego

uznaje się osobę odpowiedzialną za wprowadzenie wyrobów do produkcji, import, udostępnienie po raz pierwszy wyrobów w celu dalszej sprzedaży lub wprowadzenia do obrotu, reklamowanie wyrobów lub organizację wprowadzania wyrobów do obrotu.

Art. 15

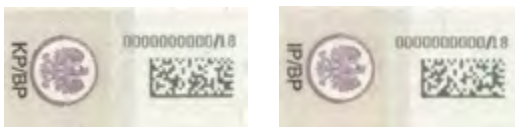
[Przepadek przedmiotów]

1. W razie popełnienia czynu określonego w art. 12 pkt 5–8, art. 12a–12c lub w art. 13 ust. 1 pkt 1 sąd może orzec przepadek wyrobów tytoniowych stanowiących przedmiot czynu zabronionego, choćby nie stanowiły one własności sprawcy.
2. W razie popełnienia czynu określonego w art. 12 pkt 3 sąd może orzec przepadek przedmiotów imitujących opakowania wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych stanowiących przedmiot czynu zabronionego, choćby nie stanowiły one własności sprawcy.
3. Sąd może orzec przepadek wyrobów tytoniowych, przedmiotów imitujących opakowania wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych niebędących własnością sprawcy, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona, nie zachowując ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, przewidywała albo mogła przewidzieć, że mogą one służyć lub być przeznaczone do popełnienia przestępstwa.

11.1. Ustalanie podrobionych: papierosów, tytoniu

Szczegółowe dane dostępne są na stronie: <https://www.banderolaakcyzowa.pl/#/sprawdz>

Banderole papierosowe na wyroby krajowe (z lewej strony) i importowane (z prawej strony); wszystkie mają jednakowy wymiar 16 mm × 32 mm

Banderole papierosowe na wyroby krajowe i importowane mają następujące cechy:

- 1) beżowe tło w lewej części znaku,
- 2) wokół godła powtarzający się mikrotekst negatywowo-pozytywowo: „RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO FINANSÓW”,
- 3) godło oraz mikrotekst wokół godła w kolorze fioletowym,
- 4) pomiędzy paskiem a tłem mikrotekst pozytywowo „ZNAK AKCYZY”,
- 5) w centralnej części banderoli zabezpieczenie w postaci paska, który pod wpływem temperatury staje się niewidoczny – jaśniejszy; element ten powinien zmienić barwę po chwilowym ogrzaniu miejsca palcem,
- 6) kod 2D na prawym marginesie banderoli na białym polu,
- 7) włókna zabezpieczające w papierze mają kolor bordowy, granatowy i zielony.

12. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach (Dz. U. z 2020 r. poz. 140 z późn. zm.)

Art. 26

[Kara grzywny]

1. Kto wbrew przepisom ustawy: (...)
 - 2) wprowadza do obrotu lub użytkowania, stosuje bądź przechowuje w stanie gotowości do użycia przyrządy pomiarowe, podlegające prawnej kontroli metrologicznej, bez wymaganych dowodów tej kontroli lub niespełniające wymagań (...)
– podlega karze grzywny.

Podrabianie przyrządów pomiarowych narusza również prawa własności przemysłowej, są to rozwiązania chronione jako wynalazki i wzory użytkowe (art. 303 p.w.p.), ochronie podlegają również oznaczenia towarowe (art. 305 p.w.p.).

Źródło: Stowarzyszenie Aktion Plagiarus – Museum Plagiarus
in Solingen: <https://www.museum-plagiarus.de/>

13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. z 2019 r. poz. 521)

Art. 78

[Umieszczanie zużytych baterii lub akumulatorów wraz z innymi odpadami]

Kto, wbrew przepisowi art. 12, umieszcza zużyte baterie lub zużyte akumulatory razem z innymi odpadami w tym samym pojemniku, podlega karze grzywny.

Ujawnienie braku utylizacji baterii może stanowić także podstawę ustalenia braku autentyczności produktu – w konsekwencji także postępowania się podrobionym znakiem towarowym.

Źródło: <https://www.dpreview.com/forums/post/37197918>

Baterie podrobione najczęściej posiadają niedokładnie wyprofilowane złącza pin, przy podłączaniu do urządzenia nie dają efektu kliknięcia, są opakowane w pofałdowaną folię, po podłączeniu często nie można określić na urządzeniu stopnia naładowania baterii, zmienia się ono skokowo.

14. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1895)

Art. 95

[Kara za umieszczanie zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami]

Kto wbrew zakazowi określönemu w art. 34 umieszcza zużyty sprzęt łącznie z innymi odpadami, podlega karze grzywny.

Art. 96

[Kara za nieprzekazanie zużytego sprzętu z gospodarstwa domowego uprawnionemu podmiotowi]

Kto wbrew przepisowi art. 36 nie przekazuje zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych zbierającemu zużyty sprzęt lub podmiotowi uprawnionemu do zbierania zużytego sprzętu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, podlega karze grzywny.

15. Jak odróżnić podrabiane produkty od oryginalnych?

Rozpoznanie podrobionego produktu możliwe jest najczęściej dzięki jego dokładnym oględzinom. Producenci towarów oryginalnych z reguły oznaczają je dodatkowo w indywidualny sposób. Niekiedy umieszczają na produkcie, objęte tajemnicą także dla uczestników obrotu, charakterystyczne oznaczenia graficzne, wytłoczenia, dodatkowe przeszycia, których fałszerze nie nanoszą na podrabiane produkty, gdyż nie wiedzą o ich istnieniu, względnie ich umieszczenie byłoby utrudnione technologicznie i nieoptyczne. Dlatego w celu ustalenia autentyczności produktu należy w pierwszej kolejności skontaktować się z producentem lub autoryzowanym dystrybutorem produktu, a dopiero później wykorzystać opinię biegłych, którzy najczęściej dysponują „wiedzą wtórną”, uzyskaną od legalnych producentów lub dystrybutorów.

15.1. Podrabiane leki

Najważniejsze informacje o tzw. serializacji leków.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/62/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. zmieniająca dyrektywę 2001/83/WE w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi – w zakresie zapobiegania wprowadzaniu sfalszowanych produktów leczniczych do legalnego łańcucha dystrybucji nazywana Dyrektywą „Falszywkową” lub FMD (Falsified Medicines Directive) wprowadziła obowiązek umieszczania na większości leków na receptę dwóch rodzajów zabezpieczeń:

- unikalnego identyfikatora (UI) w postaci kodu dwuwymiarowego,
- elementów wskazujących na otwarcie opakowania (ATD).

Sfalszowane produkty lecznicze mogą zawierać mniejszą ilość substancji czynnych lub nie zawierać ich wcale, mogą też zawierać inne substancje czynne. Sfalszowane mogą być również opakowania lub zabezpieczenia opakowań, a także skradzione leki lub opakowania ponownie wprowadzone do obrotu.

Podstawowym źródłem sfalszowanych leków są sprzedawcy działający nielegalnie, oferując je np. na bazarach lub w Internecie.

Źródło: <https://www.nmvo.pl/pl/serializacja>

Każde opakowanie leku wyprodukowanego po dniu 9 lutego 2019 r. musi posiadać dwuwymiarowy kod 2D. Dwuwymiarowy kod 2D składa się z czterech elementów i ma być niepodrabialny.

Stały element kodu to: GTIN, czyli numer identyfikujący nazwę, dawkę i wielkość opakowania.

Pozostałe elementy kodu to zmienne: data ważności, numer serii oraz tzw. *serial number*, czyli numer konkretnego opakowania.

Kod można odczytać za pomocą specjalnego skanera połączanego z europejskim hubem.

Farmaceuta bądź hurtownik może odczytać kod przy użyciu specjalnego skanera połączanego z tzw. europejskim hubem (*European Medicines Verification System – EMVS*), do którego producent uprzednio wprowadził identyfikator leku. W przypadku braku identyfikatora w systemie lub wycofania leku aptekarz będzie wiedział, że lek jest podrobiony.

Oprócz kodu 2D każde opakowanie jest wyposażone w tzw. *Anti-tampering Device – ATD*, czyli banderolę, która pozwoli zwerfikować, czy opakowanie nie zostało wcześniej otwarte.

15.2. Zabawki

Uwagę należy zwrócić szczególnie na niską jakość produktu i opakowania oraz wyjątkowo niską cenę. Towary podrobione zwykle nie są prawidłowo oznakowane, mogą zawierać w swym składzie niedozwolone lub zagrażające zdrowiu substancje chemiczne – zbyt duże stężenie ftalanów.

Ftalany to substancje, które służą do zmiękczenia i zwiększenia elastyczności materiałów plastikowych, mogą powodować zmiany hormonalne, zwiększają ryzyko zachorowania na astmę i alergię. Znajdują się w elementach plastikowych, dzięki którym np. kończyny maskotki można zginać.

Zabawki mogą stwarzać też ryzyko połamania przez dziecko i zadławienia dziecka. Na opakowaniu zabawki powinno znajdować się oznaczenie wskazujące na minimalny wiek dziecka, dla którego jest ona przeznaczona.

Należy ustalić, czy na zabawce producent naniósł oznakowanie „CE” (*Conformité Européenne*). Powinno się ono znajdować na zabawce, a w wypadku małych zabawek na opakowaniu lub etykiecie. Jest zawsze łatwo widoczne i naniesione w sposób trwały. Potwierdza ono zgodność z obowiązującymi wymaganiami i wskazuje, że zabawka jest bezpieczna w użyciu. Każda zabawka musi zawierać informacje o producencie, importerze i ich dane kontaktowe, względnie telefon infolinii.

Na zabawkach może znajdować się skrót „CE” od słów „China Eksport”, który nie odnosi się do wymogów bezpieczeństwa, a wskazuje na wyprodukowanie towaru w Chinach.

15.2.1. Oznaczenia najczęściej występujące na oryginalnych zabawkach

EN71 – norma europejska, która określa wymogi bezpieczeństwa dla zabawek. Aby produkt mógł być sprzedany na terenie UE, musi być zgodny z tą normą.

Certyfikat Instytutu Matki i Dziecka oraz Certyfikat Państwowego Zakładu Higieny – oznaczają, że zabawki przeszły testy prowadzone przez określonych specjalistów i spełniają obowiązujące normy bezpieczeństwa. Atest Higieniczny PZH potwierdza, że dany produkt w żaden sposób nie wpłynie negatywnie na zdrowie i środowisko naturalne.

TÜV – certyfikat nadany przez niezależne laboratoria i organizacje różnym towarom (artykuły chemiczne, sportowe i rekreacyjne, odzież i tekstylia, sprzęt komputerowy, urządzenia telekomunikacyjne i RTV, urządzenia elektryczne i elektroniczne, wyroby medyczne, zabawki, meble i produkty trwałego użytku). Potwierdza, że substancje zastosowane do produkcji zabawek są bezpieczne dla dzieci.

Safe Toys – certyfikat bezpieczeństwa przyznawany przez niezależny Instytut ds. Testów i Certyfikatów. Potwierdza, że zabawka jest bezpieczna, odpowiednia dla dzieci w oznaczonym wieku oraz że spełnia najwyższe wymagania jakościowe pod względem wykorzystanych materiałów.

Oznaczenie to wskazuje, że zabawka jest nieprzeznaczona dla dzieci poniżej 3 lat, umieszczenie tego oznaczenia jest obowiązkowe, jest częścią procesu nadawania zabawce oznakowania „CE”. Znak ten nadaje producent, jeśli stwierdzi, że zabawka może być szkodliwa dla dzieci młodszych niż 36 miesięcy. Poprawność nadania tego znaku nie musi być przez producenta udowodniana w żadnych instytucjach certyfikujących, lecz musi być ona zgodna z przepisami prawa.

UWAGA!

Legalni producenci w celu uchylenia się od odpowiedzialności za nieszczęśliwy wypadek związany z użyciem zabawki (zranienie, zadławienie) bardzo często zawyżają dopuszczalny minimalny wiek dziecka, dla którego zabawka jest przeznaczona. Za umieszczenie tego oznaczenia na zabawce, która ewidentnie jest przeznaczona dla dziecka poniżej 3 lat (np. „grzechotka”, maskotka pluszowa) grozi producentowi kara grzywny (art. 136 k.w.). Wymagania dotyczące umieszczenia tego znaku na zabawce opisane są w „dyrektywie zabawkowej” (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa zabawek).

Lion – znak potwierdza, że zabawki spełniają normy dotyczące substancji chemicznych. Wymagania dotyczą zarówno bezpieczeństwa zabawek, jak i aspektów związanych ze środowiskiem. Brytyjskie Stowarzyszenie Zabawek i Hobby (BTHA) zrzesza brytyjskich producentów zabawek, zaświadcza zgodność z wymogami przewidzianymi w Dyrektywie 2009/48/WE.

GOTS (Global Organic Textile Standard) – oznacza, że zabawka lub wyrób odzieżowy zostały wyprodukowane z organicznej bawełny, w uprawie której nie stosowano pestycydów ani innych środków chemicznych. Bawełna może mieć naturalny kolor lub być barwiona przy użyciu bezpiecznych dla zdrowia ludzi i środowiska barwników.

Fair Trade – oznacza, że zabawka lub inny produkt, np. spożywczy, zostały wyprodukowane z poszanowaniem praw pracowników, którzy otrzymali godziwe wynagrodzenie. „Fair Trade” wspiera rzemieślników i rolników, zapobiega wyzyskowi i piętnuje nieuczciwy handel.

PEFC – znak potwierdza, że zabawka jest bezpieczna i była produkowana zgodnie z normami ekologicznymi, ekonomicznymi i społecznymi.

FSC – certyfikat kontroli i pochodzenia produktu dowodzi, że drewniane elementy certyfikowanych produktów pochodzą z lasów gospodarowanych zgodnie z zasadami mającymi na celu ochronę środowiska naturalnego oraz że producent nadzoruje źródło pochodzenia surowców oraz materiałów z odzysku.

GS – znak jakości potwierdza, że zastosowanie bądź możliwe do przewidzenia niewłaściwe użytkowanie produktu nie zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu użytkownika. Znakiem tym opatruje się zabawki oraz wyroby dla małych dzieci, urządzenia gospodarstwa domowego, oświetleniowe, sprzęt ochrony osobistej, sprzęt sportowy i rekreacyjny, produkty elektroniczne, narzędzia, wyposażenie samochodu, meble. Certyfikat GS może być przyznany tylko przez akredytowane laboratoria, np. TÜV, DGUV Test, Nemko, IMQ.

Oeko-Tex Standard 100 – certyfikat ten uzyskuje wyrób, który nie zawiera składników rakotwórczych, alergizujących ani barwników azotowych, a także szkodliwych związków chemicznych czy metali ciężkich. Znak ten może znajdować się na wyrobach z materiału, np. maskotkach.

5-PP – symbol ten oznacza, że produkt jest wykonany z polipropylenu, a więc jest bezpieczny w użyciu dla dzieci.

03-PVC lub **07-O** – symbole oznaczają, że produkt zawiera szkodliwy dla zdrowia BPA (bisfenol A). Jeżeli z takiego materiału wykonana jest zabawka, zagraża to zdrowiu dziecka.

UWAGA!

Brak obowiązkowych oznaczeń na zabawce grozi odpowiedzialnością za wykroczenie:

Art. 136 § 2 k.w.

Kto przeznaczą do sprzedaży towary z usuniętym trwałym oznaczeniem ich ceny, terminu przydatności do spożycia lub daty produkcji, jakości, gatunku lub pochodzenia albo towary niewłaściwie oznaczone, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny do 1500 złotych.

Należy pamiętać, że większość symboli, oznaczeń potwierdzających uzyskanie certyfikatu stanowi również zarejestrowany znak towarowy, którego naniesienie na podrobiony towar podlega odpowiedzialności na podstawie art. 305 p.w.p.

15.3. Odzież**Cechy wskazujące na podrobiony produkt****Kilkakrotnie niższa cena (relacja ceny: towar oferowany 100–200 zł, oryginalny 500–1000 zł)**

Cena oryginalnego produktu bardzo często dostępna jest na stronie producenta towaru.

Brak hologramu

Każdy produkt luksusowy posiada specjalny hologram jakości, będący dowodem na to, że jakość ubrania była kilkakrotnie sprawdzona w procesie produkcji. Hologram jakości daje pewność, że produkt był wykonany przez wskazanego producenta, mającego prawo do posługiwania się znakiem towarowym. Naklejka jest najczęściej wszyta w środku i nie można jej w prosty sposób odkleić. Na oryginalnym hologramie znajduje się informacja z nazwą modelu, numerem i kodem seryjnym produktu.

W przypadku odzieży luksusowej („markowej”) nie występują wady produkcyjne. Odzież nawet z drobnymi wadami nie jest dostarczana do sklepu, nie może więc być sprzedawana po obniżonej cenie. Reklama informująca, że produkt jest tańszy z uwagi na to, że pochodzi bezpośrednio od producenta z reguły świadczy, że towar jest podrobiony, gdyż producenci w sieciach dystrybucji stosują wysokie upusty, więc takie różnice cenowe w praktyce nie występują. W towarach podrobionych wszywane są różniące się wyglądem zamki, guziki. Przykładowo wykonane są z tworzywa sztucznego zamiast z metalu, posiadają niestarannie odlane oznaczenia producenta lub wręcz pozbawione są tych oznaczeń.

Producenci markowych produktów na swoich stronach internetowych umieszczają wyszukiwarki, w których można sprawdzić autentyczność numeru seryjnego produktu.

Szwy na towarze (odzież, torebki, obuwie)

W torbach należy sprawdzić szwy wewnętrzne. Z zewnątrz produkt może wyglądać jak oryginalny, w przypadku podróbek wykończenie wyrobu w środku jest niskiej jakości, często występują błędy w szyciu. Niektórzy znani producenci na stronach internetowych udostępniają specjalne wzory szwów, które świadczą o autentyczności produktu. Należy też zwrócić uwagę na jakość znaku towarowego, kolory, wyrazistość, na każdy szczegół, który wskazuje, że towar może być podrobiony. Brak hologramu wewnątrz produktu lub hologram, który można łatwo odkleić, sugerują, że produkt jest podrobiony.

Metki

Na oryginalnych produktach widnieje numer seryjny, nazwa modelu, kolor, kod kreskowy, kraj pochodzenia. Numer seryjny odzieży można sprawdzić na stronie internetowej producenta. Produkt oryginalny posiada zawsze tzw. „metki pielęgnacyjne”, zawierające informacje o składzie procentowym produktu oraz sposobie i dopuszczalnej temperaturze czyszczenia. Metki oryginalne zawierają tzw. numer „RN” (*Federal Trade Commission*

Registered Information Number), na podstawie którego określa się producenta towaru. Numer „RN” jest taki sam dla wszystkich produktów danego producenta, ponieważ Federalna Komisja Handlu USA nadaje producentowi tylko jeden numer „RN”. Jest więc on identyczny dla każdego modelu, koloru i rozmiaru odzieży. W Kanadzie występuje odpowiednik numeru „RN” nazywany numerem identyfikacyjnym „CA”. Tylko kanadyjscy producenci, przetwórcy lub przedsiębiorcy wykonujący prace wykończeniowe wyrobów tekstylnych lub Kanadyjczycy zajmujący się importem lub sprzedażą dowolnego wyrobu tekstylnego mogą zarejestrować się w celu uzyskania numeru identyfikacyjnego „CA”.

UWAGA!

Numery RN nie są wymagane w przypadku tekstylnych masek na twarz i fartuchów przeznaczonych do celów medycznych. Amerykańska ustawa o identyfikacji produktów włókienniczych nie ma zastosowania do produktów z włókien tekstylnych, które podlegają przepisom federalnej ustawy o żywności, lekach i kosmetykach.

Wyszukiwarka numerów „RN” dostępna jest pod adresem:
<https://rn.ftc.gov/Account/BasicSearch>

Rozmiary odzieży

Rozmiar może być wskazaniem, że towar jest podrobiony. Rozmiary typu XXXXL lub XXS wyjątkowo rzadko występują w ofercie renomowanych producentów. Na stronie producenta z reguły można sprawdzić, jakie rozmiary oferuje.

Błędy literowe w nazwie

Towary podrobione często posiadają błędy ortograficzne lub składniowe w opisie na metce.

15.4. Telefony

Podczas sprawdzania oryginalności telefonu uwagę powinny zwrócić następujące fakty:

- brak hologramów na opakowaniu,
- wyświetlacz telefonu-podróbki wykonany jest zazwyczaj ze zwykłego plastiku lub łatwo rysującego się szkła,
- przyklejone logo zamiast wygrawerowanego,
- mała staranność wykonania aparatu,
- luźne, niskiej jakości opakowanie, pozbawione hologramu,
- niezgodność systemu operacyjnego, np. podrobiony „iPhone”, który wykorzystuje system operacyjny Android,
- ładowarka powinna być przystosowana do użytku w danym kraju, jeśli zachodzi konieczność zastosowania „prześciówki” lub innej ładowarki, często świadczy to o tym, że towar jest podrobiony,
- w wypadku oryginalnych produktów obudowy ładowarek z tworzywa sztucznego są gładkie, nie zawierają „szwów” lub innych niedoskonałości, podróbki często są wykonane z taniach, połyskujących plastików o nieregularnej powierzchni,
- przewody elektryczne powinny być elastyczne, a ich oznaczenia trwałe, nieścieralne.

Cechy wskazujące na podrobienie sprzętu elektronicznego:

- brak instrukcji obsługi w języku polskim,

- brak oznakowania „CE”,
- brak oznaczenia przedstawicieli i dystrybutorów oraz wskazania producenta.

15.5. Kosmetyki

W celu ustalenia, czy produkt jest oryginalny, można skorzystać ze specjalnej wyszukiwarki, np. Check Cosmetics, za pomocą której można zidentyfikować markę, produkt i jego przydatność do użycia. Na stronie checkcosmetic.net należy wpisać numer seryjny kosmetyku, którego autentyczność budzi wątpliwości. Znajduje się tam analizator kodów partii kosmetyków i perfum (niekiedy wyszukiwarka nie uwzględnia limitowanych serii lub tych, które mają nadaną nową numerację przez producenta).

Miejsce zakupu i sprzedawca

Prestiżowy producent, uznana marka, nie sprzedaje produktów na ulicznym bazarze. Kosmetyki luksusowych marek sprzedawane są tylko w ich oficjalnych sklepach (stacjonarnych i online) lub przez autoryzowanych sprzedawców, sklepy specjalistyczne i perfumerie o ustalonych przez producenta wymogach wysokiego standardu wyposażenia, obsługi i wystroju wnętrza. Najczęściej cena kosmetyku podrobionego jest o połowę lub nawet kilkakrotnie niższa.

Podrobione kosmetyki najłatwiej zidentyfikować, dokonując oględzin opakowania. Sprawdź, jak wygląda oryginalne opakowanie. Wykorzystaj w tym celu stronę internetową producenta lub zrób to naocznie u najbliższego autoryzowanego sprzedawcy.

Cechy opakowań podrobionych, które zawierają podrobione produkty:

- gorsza estetyka opakowania,
- najczęściej niestarannie sklejona przezroczysta folia (pomarszczona, nieprzylegająca idealnie do kartonika, grube zgrzania na połączeniach folii, folia odkleja się),
- zmieniony krój, wielkość czcionki napisu,

- brak charakterystycznych wytłoczeń na kartoniku,
- inny kolor opakowania,
- niska jakość materiałów (np. pudełko wykonane z cienkiego kartonu, złączenia nie błyszczą, są matowe, łuszczą się),
- inna wielkość korka, brak przylegania do buteleczki,
- inny kształt flakonika,
- inny odcień i struktura szkła, niestarannie odlane krawędzie szkła flakonu (opakowania tego samego produktu nie mogą się różnić),
- błędy literowe w nazwie kosmetyku,
- oryginalne perfumy najczęściej występują w pojemnościach: 30 ml, 50 ml i 100 ml, zdecydowanie rzadziej: 60 ml, 75 ml, 120 ml. Informacje o pojemnościach uzyskasz na stronie internetowej producenta,
- wytłoczone kody identyfikacyjne na oryginale 4-cyfrowe,
- produkty kosmetyczne, których okres przydatności do użycia jest krótszy niż 30 miesięcy, muszą być oznaczone datą z adnotacją „najlepiej użyć przed” zgodnie z przepisami obowiązującymi w większości krajów.

15.6. Środki chemiczne

Podstawowym aktem prawnym UE dotyczącym klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji i mieszanin niebezpiecznych jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP). Klasyfikacja substancji chemicznej lub mieszaniny chemicznej odzwierciedla rodzaj i stopień zagrożenia dla zdrowia i środowiska naturalnego.

W przypadku substancji niebezpiecznych, oferowanych konsumentom, muszą one być zgłaszane do procedury dopuszczenia do swobodnego obrotu. W związku z tym na opakowaniach takich substancji powinny znajdować się:

- nazwa substancji niebezpiecznych,
- znaki ostrzegawcze,

- zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia,
- zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania.

Do każdego takiego produktu powinna być dołączona obowiązkowo karta charakterystyki dla substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych. Brak wskazanych oznaczeń lub niektórych z nich uzasadnia podejrzenie, że również znaki towarowe znajdujące się na produkcie zostały podrobione.

Podrabianie środków chemicznych łączy się z naruszeniem praw do chronionych oznaczeń towarowych, stanowi więc podstawę odpowiedzialności karnej z art. 305 p.w.p. Używanie takich środków może również być niebezpieczne dla życia i zdrowia osób, ich produkcja i dystrybucja może stanowić przestępstwo z art. 165 k.k.

Art. 165 § 1 pkt 2 k.k.

[Sprowadzenie stanów powszechnie niebezpiecznych dla życia lub zdrowia]

- § 1. Kto sprowadza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach: (...)
- 2) wyrabiając lub wprowadzając do obrotu szkodliwe dla zdrowia substancje, (...)
- podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

15.7. Środki ochrony roślin

Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2019 r. poz. 1900 z późn. zm.) reguluje zasady:

- a) wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu,
- b) stosowania środków ochrony roślin,
- c) potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin,
- d) prowadzenia integrowanej produkcji roślin,
- e) prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin,
- f) gromadzenia informacji o zatruciach środkami ochrony roślin.

Zgodnie z ww. regulacjami do obrotu w Polsce mogą być wprowadzane środki ochrony roślin, które uzyskały zezwolenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w opakowaniach szczelnie zamkniętych, nieuszkodzonych, zaopatrzonych w zatwierdzoną etykietę, sporządzoną w języku polskim oraz dodatkowo spełniające wymagania określone w zezwoleniu na wprowadzanie do obrotu środka ochrony roślin. Minister właściwy do spraw rolnictwa prowadzi rejestr środków ochrony roślin, które uzyskały zezwolenie na wprowadzanie do obrotu.

Rejestr dostępny jest pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>

Można w nim sprawdzić, czy konkretny środek posiada zezwolenie, oraz zweryfikować treść i wygląd etykiety. Rejestr jest aktualizowany każdego roku. Stosowanie środków ochrony roślin nieświadomego pochodzenia wiąże się z dużym ryzykiem dla zdrowia i życia oraz mienia. W wypadku rolników i sadowników może prowadzić do zniszczenia upraw, zatruć i poparzeń podczas wykonywania prac, może być niebezpieczne dla konsumentów spożywających żywność zawierającą toksyczne pozostałości nieznanymi, niezarejestrowanych substancji aktywnych oraz zanieczyszczeń, które w legalnych środkach ochrony roślin nie występują.

UWAGA!

Występowanie w obrocie podrobionych środków ochrony roślin jest zjawiskiem nadal bardzo powszechnym. W razie podejrzenia o podrobienie takiego środka można zweryfikować jego autentyczność, korzystając z pomocy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) i Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin (PSOR). Podrobiony środek ochrony roślin posiada również podrobione oznaczenia towarowe, co uzasadnia prowadzenie postępowania o przestępstwo z art. 305 p.w.p.

Przypadki podejrzenia oferowania do sprzedaży, stosowania nielegalnych środków ochrony roślin, wystąpienia obniżonej jakości środków ochrony roślin lub ich niewłaściwego działania, stwarzających podejrzenie, że produkty te mogą być podrobione, można zgłaszać do PIORiN na stronie:

<http://piorin.gov.pl/gi-aktualnosci/kupujac-podrobki-tracisz-wiele-razy-wspolnie-ograniczmy-naplyw-nielegalnych-srodkow-ochrony-roslin,268.html>

lub za pośrednictwem adresu e-mailowego:

nielegalnesrodki@piorin.gov.pl

15.8. Sprzęt ochrony indywidualnej

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/425 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz uchylenia dyrektywy Rady 89/686/EWG wprowadza podział oraz ustala określone procedury certyfikacji dla poszczególnych kategorii środków ochrony indywidualnej. Każdy z produktów powinien być oznaczony odpowiednimi znakami graficznym umożliwiającymi szybkie i łatwe określenie przeznaczenia danej rzeczy. Brak wymaganych oznaczeń może wskazywać na podrobienie takich wyrobów. Oznaczenia te mogą również być podrobione wraz ze znakami towarowymi producenta środków ochrony indywidualnej.

Najczęściej występujące oznaczenia:

Odzież chroniąca przed czynnikami gorącymi i płomieniem.

Odzież chroniąca przed właściwościami elektrostatycznymi. Produkty z tym certyfikatem są stosowane w przemyśle chemicznym, petrochemicznym oraz w strefach zagrożenia wybuchem.

Odzież chroniąca przed ciekłymi chemikaliami. Certyfikat dotyczy środków ochrony zapewniających ochronę przed chemikaliami ciekłymi, dotyczy produktów zabezpieczających przed chemikaliami w stanie płynnym i rozpylonym oraz zapewniających częściową ochronę ciała w takich przypadkach.

Odzież chroniąca przed zimnem.

Odzież chroniąca przed deszczem i wiatrem.

Odzież ostrzegawcza o intensywnej widzialności przeznaczona dla takich branż jak: budownictwo, transport, przemysł portowy.

Odzież ochronna przy spawaniu, którą stosować można w przemyśle ciężkim, budowlanym oraz stoczniowym.

Odzież ochronna – prace pod napięciem.

Oznaczenia i informacje zamieszczane na środkach ochrony indywidualnej:

Oznakowanie „CE” powinno być umieszczone na każdym środku ochrony indywidualnej w taki sposób, aby było widoczne i czytelne przez cały okres jego użytkowania. Oznakowanie to nie powinno być mniejsze niż 5 mm, chyba że jest umieszczone na środkach ochrony indywidualnej o bardzo małych wymiarach. Jedynie jeśli jest to konieczne ze względu na właściwości wyrobu, można umieścić oznakowanie „CE” na opakowaniu. W przypadku środków ochrony indywidualnej III kategorii (chroniących przed najpoważniejszymi zagrożeniami) przy oznakowaniu „CE” powinien występować 4-cyfrowy numer jednostki notyfikowanej.

Producent lub jego upoważniony przedstawiciel mają obowiązek dołączyć do każdego wyrobu instrukcję użytkowania zawierającą: nazwę i adres producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela, zasady przechowywania, użytkowania, konserwacji i dezynfekcji wyrobu, oraz informację o środkach czyszczących, dezynfekujących i konserwujących. Oznaczenia „CE” powinny posiadać także: urządzenia emitujące hałas, wagi, sprzęt elektryczny, zbiorniki ciśnieniowe, kotły wodne grzewcze, środki ochrony indywidualnej, urządzenia ciśnieniowe, urządzenia gazowe, urządzenia medyczne, urządzenia końcowe sieci telekomunikacyjnej, wyroby budowlane, opakowania i odpady opakowaniowe transportowe, ciśnieniowe urządzenia transportowe (wszelkie zbiorniki, butle, tuby, bębny ciśnieniowe).

UWAGA!

Istnieje możliwość zadania pytania online dotyczącego oznaczeń „CE” na stronie: <http://www.oznaczenie-ce.pl/questions.php?&sessionID=7e910723607f0b4a-7a2e3e279c869a72&mld=8>

Do każdego oryginalnego środka ochrony indywidualnej producent dołącza:

- informacje o parametrach stwierdzonych podczas badań technicznych sprawdzających poziom ochrony lub klasę ochrony,
- dane o klasach ochrony dla różnych poziomów zagrożeń i ograniczeniach w użytkowaniu środka ochrony,
- datę ważności lub okres trwałości wyrobu,
- numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej uczestniczącej w procesie oceny zgodności danego wyrobu.

Instrukcja użytkowania powinna być sformułowana w języku polskim, oraz w językach urzędowych tych państw, w których wyroby są dystrybuowane.

UWAGA!

Sprzedż podrobionych środków ochrony indywidualnej z podrobionymi znakami towarowymi podlega nie tylko odpowiedzialności z art. 305 p.w.p., ale także z art. 160 k.k., gdyż podrobione środki ochrony nie posiadają wymaganych właściwości i nie zabezpieczają pracownika w wymagany sposób. Wyprodukowanie środków ochrony indywidualnej o wymaganych przepisami właściwościach jest droższe, z tego powodu są one grupą towarową często podrabianą. Łatwo je bowiem sprzedać w niższej cenie, zapewniając o rzekomych, niezbędnych właściwościach. W takim wypadku zachodzą podstawy do zastosowania przepisów art. 305 p.w.p. oraz art. 160 k.k., który stanowi:

Art. 160 k.k.

[Narażenie człowieka na niebezpieczeństwo]

- § 1. Kto naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

16. Instytucje, do których można zgłaszać ujawnione w toku postępowania nieprawidłowości

16.1. Inspekcja Handlowa

Działa na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1668 z późn. zm.). Inspekcja Handlowa jest wyspecjalizowanym organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa.

Do zadań inspekcji należy:

- 1) kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji, handlu i usług;
- 2) kontrola spełniania przez wyroby przeznaczone dla konsumentów zasadniczych szczegółowych lub innych wymagań w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności;
- 3) **kontrola produktów w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów** (Dz. U. z 2016 r. poz. 2047 z późn. zm.) w zakresie spełniania ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa;
- 4) kontrola substancji chemicznych, ich mieszanin, wyrobów i detergentów przeznaczonych dla konsumentów, w zakresie określonym w przepisach o substancjach chemicznych i ich mieszaninach;
- 5) kontrola produktów związanych z energią wprowadzonych do obrotu lub oddawanych do użytku;

- 6) kontrola pojazdów, przedmiotów wyposażenia lub części przeznaczonych dla konsumentów w zakresie uzyskania przez producenta potwierdzenia spełnienia wymagań technicznych, o których mowa w art. 70c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110 z późn. zm.);
zgodnie z art. 70c kontrola obejmuje potwierdzenie spełnienia wymagań technicznych dla:
- a) pojazdu (homologacja),
 - b) przedmiotu wyposażenia lub części,
 - c) sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem – świadectwa homologacji (homologacja);
- 7) kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu, w tym w zakresie oznakowania i zafałszowań, oraz kontrola usług;
- 8) kontrola znakowania wprowadzonych do obrotu produktów GMO w rozumieniu ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2019 r. poz. 706 z późn. zm.), przeznaczonych dla konsumentów;
- 9) kontrola przestrzegania przez dystrybutorów przepisów o produktach kosmetycznych.

Kontrole te mogą stanowić podstawę ustaleń dotyczących podrobionych towarów, części samochodowych i innych elementów wyposażenia pojazdu. Towary podrobione najczęściej nie spełniają surowych wymogów dotyczących wytrzymałości, elastyczności, składu chemicznego, który jest nieobojętny dla zdrowia, są mniej trwałe, nie spełniają wymaganych norm technicznych. Najczęściej niebezpieczeństwo wywoływane przez podrobione produkty wynika z ryzyka szkodliwego oddziaływania chemicznego na organizm człowieka, możliwości spowodowania urazów, porażenia prądem elektrycznym, a także z ryzyka zadławienia się lub połknięcia przez dzieci.

Adresy i dane kontaktowe inspektoratów Inspekcji Handlowej na terenie kraju dostępne są na stronie:

https://www.uokik.gov.pl/wazne_adresy.php#faq595

16.2. Państwowa Inspekcja Pracy. Główny Inspektorat Pracy

ul. Barska 28/30, 02-315 Warszawa, tel. (22) 391 82 15

Do zadań PIP należy między innymi:

- nadzór i kontrola przestrzegania przez pracodawców wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy konstruowaniu i produkcji maszyn, urządzeń oraz narzędzi pracy,
- nadzór i kontrola przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji wyrobów i opakowań, których użytkowanie mogłoby spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia,
- kontrola nad wyrobami wprowadzonymi do obrotu podlegającymi ocenie zgodności w zakresie spełniania przez nie zasadniczych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, określonych w odrębnych przepisach.

Dane adresowe okręgowych inspektoratów pracy dostępne są na stronie: <https://www.pip.gov.pl/pl/znajdz>

16.3. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Departament Nadzoru Rynku

pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa,
tel. (22) 55 60 390, (22) 826 14 35, fax. (22) 827 03 04,
e-mail: dnr@uokik.gov.pl, www.uokik.gov.pl

Szczegółowe dane dostępne są na stronie:

https://www.uokik.gov.pl/departamenty_uokik.php

Departament podejmuje działania w celu eliminowania z rynku produktów niebezpiecznych oraz wyrobów konsumenckich niespełniających zasadniczych wymagań. Do jego kompetencji należy prowadzenie postępowań administracyjnych wobec pro-

ducentów i importerów. Departament ewidencjonuje produkty niebezpieczne, a także zbiera na ich temat informacje, które przekazuje następnie właściwym organom. Gromadzi ponadto powiadomienia przekazywane przez producentów i dystrybutorów o wprowadzonych na rynek wyrobach niespełniających wymagań bezpieczeństwa.

W imieniu Prezesa UOKiK Departament Nadzoru Rynku prowadzi postępowania administracyjne mające na celu ustalenie, czy wyroby oferowane konsumentom są zgodne z zasadniczymi wymaganiami określonymi w aktach prawnych wprowadzających do polskiego prawa tzw. dyrektywy nowego podejścia. Departament upublicznia informacje o wprowadzanych do obrotu wyrobach niespełniających zasadniczych wymagań. Prowadzi również rejestr takich wyrobów na stronie: http://publikacje.uokik.gov.pl/hermes3_pub/

UWAGA!

UOKiK ma na terenie kraju 8 delegatur, szczegółowe dane są dostępne na stronie: https://www.uokik.gov.pl/delegatury_uokik.php

UWAGA!

Prowadzone czynności służbowe, w tym procesowe przez funkcjonariuszy straży gminnych, Policji, Krajowej Administracji Skarbowej prowadzą do ujawnienia występowania w obrocie towarów, w tym produktów, elektronicznych, kosmetycznych, wyrobów technicznych, maszyn, urządzeń, które nie spełniają określonych norm technicznych, zagrażają zdrowiu i życiu ludzi. Prowadzi to do wszczęcia postępowań karnych na podstawie przepisów Kodeksu karnego oraz innych pozakodeksowych przepisów karnych. W zdecydowanej większości tych wypadków są to towary, których

wytwórcy podszywają się pod producentów posiadających stosowne zezwolenia, certyfikaty i poświadczenia potwierdzające prawo dopuszczenia produktu do obrotu. W każdym takim wypadku dochodzi do posłużenia się podrobionym znakiem towarowym producenta towaru, a także innymi oznaczeniami, które nielegalny wytwórca umieszcza na produkcie, gdyż są one bardzo często również zarejestrowanymi znakami towarowymi. W takich przypadkach należy wykonać niezbędne czynności dowodowe, w tym zabezpieczyć dowody rzeczowe w celu prowadzenia postępowania również w sprawie popełnienia przestępstw określonych w art. 305 p.w.p. Takie dowody stanowić będą zatrzymane towary z podrobionymi znakami, dokumentacja fotograficzna miejsca sprzedaży oraz miejsca przechowywania podrobionych towarów. Ma to znaczenie dla możliwości przyjęcia surowszej kwalifikacji na podstawie art. 305 ust. 3 p.w.p., który stanowi, że jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa podrabiania towarów lub dokonywania obrotu podrobionymi towarami stałe źródło dochodu albo dopuszcza się tego przestępstwa w stosunku do towaru o znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Ustalenie sprawcy – producenta podrobionego produktu może być istotnie utrudnione, często jest to podmiot zagraniczny mający swoją siedzibę w odległym państwie. Inaczej przedstawia się ocena możliwości ustalenia importera i dystrybutora takiego produktu. W takim wypadku, jeżeli tylko w toku postępowania będzie można wykazać, że działał umyślnie, istnieją podstawy do oceny takiego zachowania jako dokonywania obrotu towarem z podrobionym znakiem towarowym, w rozumieniu art. 305 p.w.p. Ustalenie umyślności działania jest możliwe również na podstawie okoliczności fak-

tycznych czynu, takich jak: niska cena produktu, okoliczności towarzyszące nabyciu i zbyciu (nielegalne hurtownie, sprzedaż bazarowa, widoczne, rzucające się w oczy znamiona podrobienia). Przeprowadzenie takiego postępowania nie łączy się z nadmiernym nakładem aktywności procesowej. Wystarczające jest potwierdzenie podrobienia produktu przez legalnego producenta, dystrybutora lub jego przedstawiciela oraz ustalenie, że znak towarowy jest zarejestrowany. W tym celu pomocne mogą okazać się dane adresowe i kontaktowe podmiotów wskazanych w niniejszym poradniku, które realizują zadania z zakresu ochrony własności intelektualnej. Największa ilość przydatnych informacji w tym zakresie znajduje się na stronie Urzędu Patentowego RP: <https://uprp.gov.pl/pl>.

ISBN 978-83-65470-67-6

Publikacja bezpłatna, współfinansowana
w ramach współpracy z EUIPO

